

Vyškov (okr. Vyškov)

Ul. Pustiměřská; „Legerní pole“, parc. č. 3485/37, 3485/40.

Středohradištní období (RS3). Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Vyškovska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.2973194N, 17.0122722E

Na ploše stavby „Rozšíření výrobního areálu společnosti voestalpine Profilmform, s. r. o.“ jsme během pěti týdnů prozkoumali 99 archeologických objektů z různých fází pravěku a časného středověku. Lokalita se nachází na mírném, severně orientovaném svahu. Nejbližším vodním zdrojem je Marchanický potok, protékající cca 100 m severně od plochy výzkumu.

Nejmladší zkoumanou sídelní komponentu představovalo slovanské osídlení ze střední doby hradištní. Sídliště bylo velmi rozsáhlé a zasahovalo až na parcely společnosti BKR ČR, s. r. o., na konci ulice Pustiměřská, zkoumané v roce 2005 (Geislerová, Parma eds. 2013, 304–305). Během současného výzkumu jsme prozkoumali okraj osídlené plochy. Tvořily jej různé typy sídlištních objektů, přičemž největší podíl měly zásobní jámy s oválnými zahloubenými stěnami. V několika jamách jsme našli části kamenných žernovů. Protože se jednalo o okraj sídliště, nezjistili jsme žádné obytné stavby. V rámci sídliště jsme však prozkoumali dva kostrové hroby. Jeden menší, dětský (H 801) – v mělce zahloubené hrobové jámě byla torzálně zachovaná kostra asi tříletého dítěte. Z milodarů jsme v hrobě našli několik zlomků keramických nádob a vaječné skořápky. V druhém hrobě (H 802) byla pohřbena asi 25letá žena (obr. 95). Hrob byl hlubší a také díky tomu byly kosterní pozůstatky lépe zachovány. Zemřelá byla uložena v natažené poloze na zádech s rukama podél těla. U nohou měla dvě keramické nádoby. Soubor středohradištních nálezů z lokality je poměrně rozsáhlý – zahrnuje velké množství keramických zlomků (často s typickou výzdobou hřebenové vlnice), zlomky železných předmětů, keramické přesleny a kamenné žernovy.

Literatura

Geislerová, K., Parma, D. (eds.) 2013: *Výzkumy – Ausgrabungen 2005–2010*.

Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Summary

Nine features from the Middle Hillfort period were excavated in Pustiměřská Street in Vyškov (Vyškov District) over the

Obr. 95. Vyškov. Kostrový hrob H 802. Foto B. Mikulková.

Fig. 95. Vyškov. Inhumation grave H 802. Photo by B. Mikulková.

course of five weeks. The Great Moravian settlement was extensive, extending into the plots investigated in 2005 (Geislerová, Parma eds. 2013, 304–305). During the current excavation, we examined the edge of the settlement area, which consisted of various types of settlement features, with storage pits making up the largest proportion. No residential structures were found, but we did uncover two inhumation graves. One grave belonged to a child, while the other was that of a woman approximately 25 years old (Fig. 95). Two ceramic vessels were found next to her lower limbs.

Blanka Mikulková

Zdounky (k. ú. Nětčice, okr. Kroměříž)

Jihovýchodní okraj intravilánu, parc. č. 117/1.

Středohradištní období (RS3). Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. A30926 až A30990.

Lokalizace: WGS-84: 49.2485119N, 17.3159414E

V průběhu záchraného archeologického výzkumu na parcele č. 117/1 na jihovýchodním okraji intravilánu obce Zdounky (k. ú. Nětčice) byly při přípravě území pro novostavbu rodinného domu prozkoumány celkem čtyři archeologické situace, prostorově tvořící poměrně uzavřenou skupinu v západní části skryté plochy. Všechny objekty obsahovaly materiál střední doby hradištní (RS3). Funkčně se ve dvou případech jednalo o zásobní jámy (K501, K502) výrazné hloubky s charakteristickým hrotitým dnem (obr. 96), jeden objekt je interpretován jako pícka/ohniště (K503) a poslední zahloubený objekt je možné pouze obecně označit jako sídlištní jámu (K500). V případě objektů K500 a K503 není vzhledem k jejich blízkému prostorovému vztahu vyloučeno, že se mohlo jednat o objekty v rámci jedné struktury (ohniště a zahloubená suterénní část nadzemní stavby), ke které se však nedochovaly stopy po její konstrukci. Objekty K501 a K502 tvořily standardní hospodářské zázemí příslušné usedlosti. Nesporně zajímavým nálezem v sídlištním prostředí je železná miska tzv. slezského typu (obr. 97), pocházející z výplně zásobní jámy K502. Zjištěná část raně středověkého sídliště prostorově zapadá mezi již dříve zjištěné (pokládka

Obr. 96. Zdounky. Rozměrná zásobní jáma 501 s hrotitým dnem (RS3). Foto M. Popelka.

Fig. 96. Zdounky. Large Feature 501 (storage pit) with pointed bottom (RS3). Photo by M. Popelka.

Obr. 97. Zdounky. Železná miska slezského typu z objektu K502 (RS3). Foto M. Popelka.

Fig. 97. Zdounky. 'Silesian-type' iron bowl from Feature K502 (RS3). Photo by M. Popelka.

kanalizace 2020–2021) časně slovanské sídliště (RS1) a mladohradištní sídliště (RS4), takže je možné hypoteticky uvažovat o jisté horizontální stratigrafii v rámci raně středověkého vývoje (Popelka 2021; 2022, 10).

Literatura

Popelka, M. 2021: Zdounky (k. ú. Nětčice, okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 62(2), 264.

Popelka, M. 2022: *Zdounky, Nětčice, Cvrčovice 2020–2021. „Nětčice – JV okraj Intravilánu, Zdounky, ul. Kroměřížská“.* „Zdounky – Dostavba kanalizace včetně místních částí – I. etapa“. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX202200024. [cit. 2024-03-12]. Uloženo: Archiv nálezoových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200024>.

Summary

Four features of the Middle Hillfort period (Fig. 96) were excavated on Plot No. 117/1, located on the southeastern periphery of Zdounky (Nětčice cadastral area, Kroměříž District). One of the storage pits contained a Silesian-type iron bowl (Fig. 97).

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Znojmo (k. ú. Znojmo-město, okr. Znojmo)

Mikulášské náměstí.

Vrcholný středověk – novověk. Pohřebiště/hřbitov. Vertikální řez.

Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.8544764N, 16.0463392E

V průběhu měsíce října a listopadu roku 2023 proběhl záchranný výzkum při stavbě nové vodovodní přípojky pro faru při kostele svatého Mikuláše ve Znojmě. V rýze výkopu bylo zdokumentováno 15 hrobů v několika úrovních. Jedná se o část hlavního znojemského hřbitova, který byl zrušen v roce 1786. Ve výkopu byl zachycen také relikt kamenné zídky, která hřbitov ohrazovala.

Literatura

Neuveдено.

Summary

A rescue excavation conducted at Mikulášské náměstí (Square) in Znojmo (Znojmo-město cadastral area, Znojmo District) in 2023 revealed a section of the main Znojmo cemetery surrounding St Nicholas Church. The excavation of the water pipeline trench yielded 15 graves, likely dating to the modern period.

David Humpola